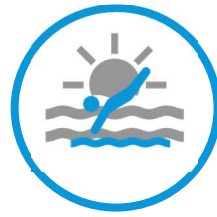

2030 AGENDA

GARAPEN JASANGARRIKO HELBURUAK

GIPUZKOAN INGURUMEN- HELBURU ETA -HELMUGEN ARLOAN EGIN DEN AURRERABIDEA

4. txostena

2021

Gipuzkoako
Foru Aldundia
Ingurumena eta Obra
Hidraulikoetako Departamentua

ETORKIZUNA
ORAIN

Gipuzkoako
Iraunkortasunaren Behatokia
Observatorio de la
sostenibilidad de Gipuzkoa

Aurkibidea

1. Aurkezpena	1
2. Txostenaren xedea	2
3. Gipuzkoan ingurumen-helburuen eta -helmuguen jarraipena egiteko adierazleak.....	3
4. Garapen Jasangarriko Helburuen analisia	7
5. Datu nabarmenak.....	31
6. Balantzea.....	32

2022ko azaroa

Gipuzkoan ingurumen-helburu eta -helmuguen arloan egin den aurrerabideari buruzko 4. txostena

Gipuzkoako Foru Aldundia

Ingurumen eta Obra Hidraulikoen Departamentua

Ingurumeneko Zuzendaritza Orokorra

Gipuzkoa Plaza z.g. Donostia 20005

<https://www.gipuzkoa.eus/eu/web/ingurumena>

Agiri hau ADOS Sostenibilidad y Clima S.L. enpresaren laguntzarekin egin da.

1. Aurkezpena

2015eko irailean, **2030 Agenda** onartu zuen Nazio Batuen Erakundeak: Garapen Jasangarriko 17 Helburu, 169 helmugarekin.

Ikuspuntu global batetik, presazkoa da hazkunde jasanezineko eredu aldaztea, garapen-maila ezberdina duten herrialdeen artean ezberdintasun eta injustizia handiak sortzen ari dena. Arazo konplexua da, eta Nazio Batuen Erakundeak erantzuna eman nahi dio, garapen jasangarria bultzatuta. Garapen jasangarritzat jotzen da, garapenaren osagai ekonomikoak, sozialak eta ingurumenari dagozkionak kontuan hartuta eta bateratuta, orainaren beharrak asetzera bideratzen dena, etorkizuneko belaunaldiak haien beharrak asetzeko izango duten gaitasunari kalterik eragin gabe.

“Inor atzean ez uztea”

Horixe da 2030 Agendaren leloa eta, maila guztietan garapen jasangarria bultzatu duten nazioarteko hainbat ekimenen ondoren, gizateriaren erronka honetarako ibilbide-orri bat zehaztea eta ezartzea lortu du.

2030 Agendak ezartzen dituen Garapen Jasangarriko 17 Helburuek lehen aldiz lortu dute modu bateratuan heltzea hiru osagaiei (ekonomikoa, soziala eta ingurumenari dagokiona), 169 helmuga jarrita eta herrialdeen eta lurralde-maila guztietako gobernuen artean ez ezik, deialdia erakunde publiko eta pribatu guztiei, hirugarren sektoreko erakundeei eta, are, gizarteari berari ere eginda, erronka horiek bere egin ditzaten.

Euskadin, Eusko Jaurlaritzak, hiru foru aldundiak eta udal batzuk, 2030 Agenda beraien politika publikoetarako erreferentzia gisa hartzen ari dira dagoeneko.

Gipuzkoako Foru Aldundiaren maila orokorrago batean, ETORKIZUNA ERAIKIZ ekimenaren eskutik ekin zaio 2030 Agenda ezartzeari.

Gipuzkoako Foru Aldundiko Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako Departamentuak lurraldeko klima- eta ingurumen-erronkei heltzeko eta Garapen Jasangarriko Helburuak lortzeko funtsezko ingurumen-alderdiak jorratzen dituzten hainbat plan eta programa sektorial dituzte. Hor ditugu, adibidez, GIPUZKOA KLIMA 2050 Estrategia eta Gipuzkoako Jasangarritasun Energetikoaren 2050erako Estrategia –GIPUZKOA ENERGIA 2050–, bai eta Gipuzkoako Azpiegitura Berdearen Sarerako proposamena ere.

Baina Departamentuaren ardurak gure bizitza eta elikadura, airearen kalitatea, gure ur- eta saneamendu-sistemen kalitatea, baliabideen kontsumo arduratsua eta biodibertsitatea bezalako eta gure eguneroko bizitzarako beharrezko eta ezinbesteko zerbitzu ugari eskaintzen dizkiguten funtsezko alderdiekiko gure konexioa baldintzatzen duten aldagaiak behatzea ere eta, gaur egun inoiz baino gehiago, horiei balioa ematea.

Gipuzkoako Foru Aldundiko Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako Departamentuaren egitekoa da Gipuzkoako lurraldeari ekonomia berde baterantz aurrera eginaraztea, Lurraldeko herritarrak, erakundeak eta ekonomia- eta enpresa-sarea inplikaturik.

2030 Agendak etorkizunaren ikuspegi zabala proposatzen digu, non krisiak gainditzeko gai izango garen, baterako eta partekatutako helburuetan oinarrituta. Laugarren txosten honekin, eta aurreko hiru txostenei jarraitutasuna emanez, gure Lurraldeak Nazio Batuen ingurumen-helburu eta -helmugei dagokienez lortu duen aurrerabidea erakutsi nahi dugu. Aztertzea, hobetzeko helburuz, hizkera bera, garapen jasangarriarena, erabiltzeak ematen dituen erraztasunei esker, bizitza duina, bidezkoa eta inor atzean uzten ez duena bermatzeko helburuz.

2. Txostenaren xedea

Gipuzkoako Foru Aldundiko Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako Departamentuaren lanaren funtsa ingurumenarekin lotutako alderdiak dira, hala nola hondakinak, energia, klima-aldaketa eta ingurumen-ebaluazioa, bai eta uraren zikloarekin lotutakoak ere.

Txosten honetan, Departamentuaren lan-arloekin zerikusia duten Garapen Jasangarriko Helburuak (aurrerantzean, GJH) eta Helmugak aztertzen dira.

Departamentuak ibilbide luzea du tokiko eta lurraldeko jasangarritasunaren egoerari buruzko txostenak kudeatzen eta egiten, eta **Gipuzkoako jasangarritasunaren bere Behatokitik**, 2030 Agendako ingurumen-helburu eta -helmugek Gipuzkoan izan duten aurrerapena aztertzeko konpromisoa hartu du.

**Gipuzkoako
Iraunkortasunaren Behatokia**
Observatorio de la
sostenibilidad de Gipuzkoa

Departamentuaren lanaren zatirik handienak laguntzen du, zuzenean edo zeharka, 2030 Agendako Garapen Jasangarriko 17 **Helburuetako 15** eta 169 **helmugetako 48** lortzen.

Aurrez argitaratutako hiru txostenei jarraitutasuna emanez, hautatutako **67 adierazleen** informazioa eguneratzen du txosten honek, ingurumen-helburu eta -helmugei dagokienez Gipuzkoak lortu duen aurrerapena aztertzeko helburuz.

Lurraldeko beste eragile batzuk Garapen Jasangarriko Helburuei buruz egiten ari diren analisisan lagungarri izateko helburuz, Garapen Jasangarriko Helburu bakoitzerako bi adierazle tipologia aurkezten dituzte txostenok:

TESTUINGURUARI DAGOZKION ADIERAZLEAK

Ingurumenarekin lotutako Nazio Batuen Erakundearen helmugek **Gipuzkoako Lurralde Historikoan** duten aurrerapen-maila eskaintzen duten adierazleak. Kasuan kasu, hainbat eragilek laguntzen dute helmuga horietan aurrera egiten. Adierazle hauetan oinarritzen da, batez ere, txostena.

JARDUNARI DAGOZKION ADIERAZLEAK

Departamentuaren jarduerarekin zerkusia duten adierazleak, eta Departamentuak, lurraldean egiten duen lanarekin, GJHen ingurumen-helmugei egiten dien ekarpena neurtzea ahalbideratzen dutenak.

3. Gipuzkoan ingurumen-helburuen eta -helmuguen jarraipena egiteko adierazleak

Departamenturako erreferentziazkoak diren 15 Ingurumen-helburuak eta 48 Ingurumen-helmuguen aurrerabidea neurtzeko hautatutako 67 adierazleen multzoa da txosten honen oinarri metodologikoa. 67 adierazle horietatik 50 testuinguruari dagozkion adierazleak dira, eta 17, berriz, jardunari dagozkionak.

Jarraian, txosten hau prestatzeko oinarritzat balio izan duten adierazleei buruzko koadro metodologikoa aurkezten da, adierazle bakoitzarekin lotutako Garapen Jasangarriko Helburuei eta Helmugei buruzko informazioarekin, haien izenburu eta definizioarekin, eta testuinguruari edo jardunari dagozkion, iturria, unitatea, datuak dauden azkeneko urtea eta sexuaren arabera banakatuta dauden edo ez adieraziz.

GJH	Izenburua / Deskribapena	Helmuga	Mota	Iturria	Unitatea	Eskur. azkeneko urtea
2 	Nekazaritza ekologikoko azalera Nekazaritza ekologikorako erabiltzen diren hektareak	2.4	TEST.	Ekolurra	Ha	2021
	Lehen sektorearen Berotegi-efektuko Gasen emisioak Lehen sektorearen Berotegi-efektuko Gasen emisioak, CO2 mila tonatan	2.4	TEST.	IHOBE	Mila tCO2eq	2020
3 	Airearen kalitatea Urtean zehar airearen kalitatea "oso ona" edo "ona" den egunen portzentajea	3.9	TEST.	EJ*	%	2021
4 	Ikasleek naturarekin duten konexioaren indizea 8 eta 12 urte bitarteko haurretan zentratzen den azterketa-metodologia batean oinarritutako indizea (1-5). Lau alderdi neurtzen ditu indize horrek: naturaz gozatzea; animaliekiko enpatia, nortasun-zentzua eta erantzukizun-zentzua.	4.7	TEST.	GFA*	1-5 eskala-indizea	2021
5 	Genero-ikuspegia barne hartzen duten ingurumenaren arloko planak Ingurumenaren arloko zenbat foru planetan hartzen den barne genero-ikuspegia	5.c	JARD.	GFA	Kop.	2021
6 	Edateko ura duen biztanleria Modu seguruan kudeatutako edateko uraren homikuntza-zerbitzua duten biztanleen portzentajea	6.1	TEST.	GFA	%	2021
	Hondakin-uren tratamendurik ez duten hiriguneak Hondakin-uren tratamendu egokirik ez duten 500 biztanle baino gehiagoko hiriguneen kopurua	6.2	TEST.	GFA	Nº	2021
	Ibaien kalitatea Egoera onean dauden edo potentzial ekologikoa duten ibaietako laginketa-estazioen portzentajea	6.3	TEST.	URA	%	2021
	Estuarioen egoera ekologikoa Egoera edo gaitasun ekologiko ona edo oso ona duten estuarien portzentajea	6.3	TEST.	URA	%	2020
	Lurrazpiko uren kalitatea Egoera onean dauden lurrazpiko uren laginketa-estazioen portzentajea	6.3	TEST.	GFA	%	2021
	Ibai-ekosistemak beroneratzea Gipuzkoako Foru Aldundiko Ingurumen eta Lan Hidraulikoaren Departamentuak (Ingurumeneko Zuzendaritza Nagusiak) beroneratutako ibai-ekosistema hektareak	6.6	JARD.	GFA	Ha	2021
	Energia-gastua euren gain hartu ezin duten etxeak Energiarekin zerikusia duten ordainagiriak ordaintzeko atzerapenak dituztela dioten etxeen portzentajea	7.1	TEST.	GFA ¹ Eustat INE	%	2020
7 	Diru-sarrerekiko, gehiegizko energia-gastua duen etxebizitza kopurua Gipuzkoako etxeen batez besteko energia-ahaleginaren bikoitza baino handiagoa egin behar duen etxe kopurua (diru-sarrerekiko etxeen energia-gastuaren portzentajea)	7.1	TEST.	GFA Eustat INE	Kop.	2020
	Iturri berriztagarrien kuota Energia berriztagarrietatik datorren barne kontsumo gordina -inportatutako energia elektrikoaren berriztagari-frakzioa barne- zati amaierako guztizko kontsumoa	7.2	TEST.	GFA	%	2021
	Azken energia-kontsumoa Azken energia-kontsumoa Gipuzkoan (ktep)	7.3	TEST.	GFA	kTep	2021
	Amaierako energia-intentsitatea Unitate ekonomiko bat sortzeko beharrezko azken energia. Azken energia-kontsumoa eta BPG erlazionatzen ditu. Azken energia-kontsumoa /BPG (tep/M€).	7.3	TEST.	GFA	%	2021
	Lurraldearen energia auto-homikuntza Gipuzkoan ekoizten den lehen mailako energiak lurraldeko barne kontsumo gordinari zenbateko ekarpena egiten dion adierazten duen portzentajea	7.3	TEST.	GFA	%	2021
	Energia-eraginkortasuna foru ekipamenduetan Gipuzkoako Foru Aldundiaren energia-kontsumo handieneko 10 eraikinen batez besteko kontsumoa (kWh/m ²) (eraikin guztien lehen mailako energiaren kontsumoaren % 75 kontzentratzen dute)	7.3	JARD.	GFA	kWh/m ²	2021
	Gipuzkoako industria-sektorearen Balio Erantsi Gordina Industria-sektorearen Balio Erantsi Gordina (BEG) sektoreen guztizko BEGekiko (eguneko prezioak)	8.4	TEST.	EUSTAT	%	2019
8 	Ingurumen-kudeaketa duten Gipuzkoako enpresak EMAS ziurtagiria duten Gipuzkoako erakundeak (publikoak eta pribatuak)	8.4	TEST.	EJ	Kop.	2021
	Moda Jasangarriko Gipuzkoako enpresak Moda Jasangarriaren Klusterreko enpresak	8.4	JARD.	GFA	Kop.	2021
	Turismo-ostatu jasangarriak Eko-etiketa duten Gipuzkoako turismo-ostatuak	8.9	TEST.	EJ	Kop.	2021
	Industria-sektorearen Berotegi-efektuko Gasen emisioak Industria-sektorearen Berotegi-efektuko Gasen emisioak, CO2 mila tonatan	9.4	TEST.	IHOBE	Mila tCO2eq	2020
9 	Gipuzkoako enpresa-sektoreak prozesuen ingurumen-hobekuntzetan inbertitutako euroak Enpresek ingurumenari dagokionez inbertitu eta Ingurumenaren Zuzendaritza Nagusiak edo Eusko Jaurlaritzak emandako espedienteetan tramitatutako euroen batura	9.4	TEST.	GFA	€	2021
	Ingurumenaren Zuzendaritza Nagusiak emandako egokitasun-ziurtagiriak Enpresek ingurumenari dagokionez egindako hobekuntzekin lotuta, Ingurumenaren Zuzendaritza Nagusiak (GFA) tramitatutako eta aldeko emaitza jaso duten ziurtagiriaren kopurua	9.4	JARD.	GFA	Kop.	2021
	Ekonomia zirkularreko klusterretan parte hartzen duten enpresak Ekonomia zirkularreko klusterretan parte hartzen duten enpresak	9.4	JARD.	GFA	Kop.	2021
	Garraio-sektorearen Berotegi-efektuko Gasen emisioak Gipuzkoako garraio-sektorearen Berotegi-efektuko Gasen emisioak, CO2 mila tonatan	11.2	TEST.	IHOBE	Mila tCO2eq	2020
11 	Lurzoru artifizializatua Lurzoru artifizializatua, hektareatan	11.3	TEST.	UDALP LAN	Ha	2021
	Herritarren parte-hartzearekin egindako Hiri-antolamenduko Plan Orokorrek dituzten udalerriak Plangintza 2/2006 Legeari egokituta duen udalerri kopurua; plangintza prestatzeko herritarren parte-hartzea exijitzen du lege horrek	11.3	TEST.	GFA	Kop.	2021
	Zaratagatiko kutsadura Bizilagunek edo kanpoan sortutako zarata-arazoak jasaten dituzten biztanleen portzentajea	11.6	TEST.	EUSTAT	%	2020
	Tokiko Agenda 21 indarrean duten udalerriak Tokiko Agenda 21 indarrean duten udalerrien kopurua	11.a	TEST.	GFA	Kop.	2021

¹ 7. GJHren lehenengo bi adierazleen lehen mailako datuak bi iturritakoak dira. 2017ko datua: "Pobrezia eta Gizarte-bazterkeria buruzko 2017ko inkesta". 2018-2020ko datuak: "Familia-gastuaren inkesta" eta INE "Familia-aurrekontuen inkesta"

GJH	Izenburua / Deskribapena	Helmuga	Mota	Iturria	Unitatea	Eskur. azkeneko urtea
	Tokiko 2030 duten udalerririk (indarrean edo prestatzen) 2030 Agendaren Plana duten edo prestatzen ari diren udalerrien kopurua	11.a	TEST.	GFA	Kop.	2021
12 	Elkagaiei aprobetxamendua "Azken minutua" programaren bitartez, berreskuratu eta beharra duten pertsonen banatutako jaki kontsumigariak, kilogramotan	12.3	JARD.	GFA	kg	2021
	Hondakin arrakatsuenak Gipuzkoako enpresetan sortzen diren Hondakin Arrakatsuenak, tonatan	12.4	TEST.	EJ	Tn	2019
	Hiri-hondakinak Biztanle eta egun bakoitzeko sortutako hiri-hondakinak, kilogramotan	12.5	TEST.	GFA	Kg/bizt./eguneko	2021
	Birziklatze-tasa Birziklatzen den hiri-hondakinaren portzentajea	12.5	TEST.	GFA	%	2021
	Gaiko bilketaren tasa Gaika biltzen den etxeko hondakin portzentajea	12.5	TEST.	GFA	%	2021
	GNATURALDIA programan parte hartzen duten pertsonak Urtean programa horretan parte hartzen duen pertsona kopurua	12.8	JARD.	GFA	Pertsona kop./urtean	2021
13 	Hondamendiei egotzen zaizkien heriotzak Zuzenean hondamendiei egotzen zaizkien arrazoiengatik hil den pertsona kopurua, 100.000 biztanleko	13.1	TEST.	EUSTAT	‰	2021
	Natura-hondamendiek eragindako galera ekonomikoak Natura-hondamendiek (uholdeak, ekaizak, lehorteak) zuzenean eragindako galera ekonomikoak, eurotan	13.1	TEST.	Seguruen Kontentsazio Partzuergoa	€	2020
	Klima eta Energia Planak dituzten udalerririk (indarrean edo prestatzen) Klima eta Energia Planak (arintzeko eta/edo egokitzeko) dituzten edo horiek prestatzen ari diren udalerrien kopurua	13.2	TEST.	EJ GFA	Kop.	2021
	Energiaren plangintza eta kudeaketa aktiboa duten eskualdeak Energiaren plangintza eta kudeaketa aktiboa duten eta Energia Jasangarriaren eta Energia-pobrezia Lurralde Mahaian sartu diren eskualdeen kopurua	13.2	TEST.	GFA	Kop.	2021
	Klima-aldaketaren aurka borrokatzeko Gipuzkoako 2050 Estrategia egikaritzea 2018an onetsitako Gipuzkoako 2050 Estrategiaren betetze-maila (porzentajea)	13.2	JARD.	GFA	%	2021
	Klima-aldaketagatik kezkatuta dauden biztanleak Klima-aldaketagatik "nahiko kezkatuta", "oso kezkatuta" edo "larriki kezkatuta" dagoela dioten Gipuzkoako biztanleen portzentajea	13.3	TEST.	GFA	%	2019
	Klima-aldaketaren aurka borrokan jarduten dutela dioten biztanleak Arlo pertsonalean, azkeneko sei hilabeteetan, Klima-aldaketaren aurka borrokatzeko neurriak hartu dituela adierazi duten Gipuzkoako biztanleen portzentajea	13.3	TEST.	GFA	%	2019
	Berotegi-efektuko Gasen emisioak Gipuzkoan Berotegi-efektuko Gasen guztizko emisioak (sektoreak: energetikoa, industria, garraioa, bizitegiak, zerbitzuak, nekazaritza, hondakinak eta elektrizitate-elkartrukeari dagozkionak).	13.3	TEST.	IHOBE	Mila tCO ₂ eq	2020
	Emisio barreiatuak, biztanle bakoitzeko Emisio barreiatuak (garraioa, bizitegiak, zerbitzuak, nekazaritza, hondakinak eta industria, eta EU ETS ez diren sektoreak) biztanle eta urte bakoitzeko, CO ₂ tona baliokidetan	13.3	TEST.	IHOBE	Mila tCO ₂ eq	2020
	14 	Mikro-plastikoen eragindako kutsadura Mikroplastikoen kontzentrazioa Gipuzkoako itsasoko uretan (Mikroplastikoak/km ²)	14.1	TEST.	LIFE LEMA	Mikroplastikoak /km ²
Hondartzetako uren baimurako kalitatea Kalitate Bikaina ematen duten laginketa-estazioen portzentajea		14.1	TEST.	NAYADE	%	2021
Kostaldeko uren kalitatea Egoera ekologiko ona edo oso ona duten kostaldeko ur-masen portzentajea		14.1	TEST.	URA	%	2020
Hondartzan sortutako hondakinak birziklatzen dituztela dioten biztanleak Sortutako hondakinak behar bezala kudeatzeko, hondartzetan erabilgarri dauden bitartekoak erabiltzen dituztela dioten Gipuzkoako biztanleen portzentajea		14.1	TEST.	GFA	%	2021
Kostaldeko eta estuarioetako Babestutako Natura-espazioak Kostaldeko eta estuarioetako espazioak barne hartzen dituzten Babestutako Natura-espazioak		14.2	TEST.	GFA	Ha	2021
Hondartzen garbiketa Gipuzkoako hondartzetan bildutako zabor tonak		14.2	JARD.	GFA	Tn	2021
Hondakin-bilketa kaletan Murgita, Burumendi eta Inpernupe kaletan bildutako hondakin-unitateen (itemak) batez besteko kopurua		14.5	JARD.	GFA	itemak	2021
15 	Babestutako Natura Espazioak Babestutako natura-espazioek okupatutako hektareak	15.1	TEST.	EJ	Ha	2021
	Baso erdi-naturalak Baso erdi-naturalek okupatutako hektareak (baso-inbentariotik)	15.1	TEST.	GFA	Ha	2021
	Zuhaizdun baso-azalera Baso-azalera (hektaretan), basoak, landaketa-basoak eta galeria-basoak barne (baso-inbentariotik)	15.1	TEST.	GFA	Ha	2021
	Baso-azalera ziurtatua PEFC programaren arabera ziurtatutako baso-azalera	15.2	TEST.	PEFC Euskadi	Ha	2021
	Zona degradatuen berroneratzea Berroneratutako azalera degradatua, metro koadrotan	15.3	JARD.	GFA	m ²	2021
	Babestutako mendi-ekosistemak Babestutako Natura-espazio baten barruan egonik, 1.000 metrotik gorako altueran dagoen azalera portzentajea	15.4	TEST.	EJ	%	2021
	Desagertzeko arriskuan eta egoera zaurgarrian dauden fauna-espezieak "Desagertzeko arriskuan" eta "zaurgarriak" kategorietan katalogatuta dauden fauna-espezieen kopurua	15.5	TEST.	EJ	Kop.	2021
	Desagertzeko arriskuan eta egoera zaurgarrian dauden flora-espezieak "Desagertzeko arriskuan" eta "zaurgarriak" kategorietan katalogatuta dauden flora-espezieen kopurua	15.5	TEST.	EJ	Kop.	2021
	Arriskuan egonik (arriskuan eta egoera zaurgarrian), kudeaketa- edo berreskuratze-planak dituzten espezieen proportzioa Arriskuan egonik (arriskuan eta egoera zaurgarrian), kudeaketa- edo berreskuratze-planak dituzten espezieen proportzioa	15.5	JARD.	GFA	%	2021

GJH	Izenburua / Deskribapena	Helmuga	Mota	Iturria	Unitatea	Eskur. azkeneko urtea
	Espezie inbaditzaileen gaineko kontrola Gipuzkoan Gipuzkoako Foru Aldundiak espezie inbaditzaileak kontrolatzeko eta desagerrarazteko egin duen inbertsioa, eurotan (€)	15.8	JARD.	GFA	€	2021
	Argitaratutako ingurumen-txostenak Ingurumenari buruzko interesdun informazioa duen txosten kopurua, Gipuzkoako Foru Aldundiko IOHDk argitara emandakoak (ingurumenarekin lotutako haien egoerari buruzko txostenak eta Departamentuaren politiken ebaluazio-txostenak)	16.6	JARD.	GFA	Kop.	2021
	Parte hartzeko egitura egonkorrak Parte hartzeko egitura formalen kopurua (Hondartzen Mahaia, Energiaren Mahaia eta Hondakinen Mahaia eta Energia-jasangarritasunaren Batzordea) Mahaietan modu iraunkorrean parte hartzen ari diren emakumeen portzentajea	16.7	JARD.	GFA	Kop.	2021
	Garapen jasangarriko helburuak lortzeko sareak eta aliantzak Gipuzkoako Foru Aldundiko Ingurumeneko Zuzendaritza Nagusia presente dagoen edo hark sustatzen duen Garapen Jasangarriarekin lotutako sare eta aliantza kopurua	17.16	JARD.	GFA	Kop.	2021

*EJ: Eusko Jurlaritza / GFA: Gipuzkoako Foru Aldundia / TEST.: TESTUINGURUA / JARD.: JARDUNA

 Sexuaren arabera banakatutako datuak

4. Garapen Jasangarriko Helburuen analisia

Hurrengo orrialdeetan, ingurumen-helmugak ezarri zaizkien Garapen Jasangarriko 15 helburuetako bakoitzerako egindako analisia aurkezten da. Zehazki, Helburu bakoitzean, identifikatutako helmugak aurkezten dira (48 guztira), eta testuinguruari eta jardunari dagozkion adierazleak, Gipuzkoa mailan helmuga horien jarraipena egiteko definitu direnak.

Semaforo bat erabili dugu adierazle bakoitzaren emaitzetan lortutako aurrerabidea kalifikatzeko, eta ondoren adierazten da zein esanahi duen kolore bakoitzak::

- **berdea:** aurrerabide ona izaten ari da adierazlea eta/edo datuak onak dira adierazlearen berariazko arloan.
- **laranja:** adierazlea ez da bilakaera argia izaten ari, edo ez dago balorazioa egiteko behar adina informazio.
- **gorria:** adierazlea ez da aurrerabide ona lortzen ari, eta/edo datuak txarrak dira adierazlearen berariazko arloan.

Azkenik, Garapen Jasangarriko Helburu bakoitzerako balantzea egiten da, aztertutako adierazleen datu nabarmenenetan oinarrituta.

Txostenaren azkeneko bi ataletan, batetik, modu grafikoan eta laburtuan aurkezten dira daturik azpimarragarrienak eta, bestetik, analitik ateratzen diren ondorio nagusiak.

HELBURUA

2 GOSERIKETZ

Maila globalean, gosearekin amaitzea, elikadura-segurtasuna lortzea, nutrizioa hobetzea eta nekazaritza jasangarria sustatzea.

Helburu honetan, Nazio Batuen Erakundeak planteatzen dituen **8 helmugetatik 2** hartzen ditu IOHDk erreferentziazko helburutzat, Gipuzkoako testuingurura eta errealitatera egokituta. Elikadura osasungarri, elikagarri eta behar bestekoa izatearekin eta nekazaritza-sektoreak klima-aldaketara egokitzeko gaitasunarekin lotutako gaiari heltzen diete helmuga horiek.

ERREFERENTZIAZKO-HELMUGAK

2.1 Pobrezia eta zaugarritasun egoeran dauden pertsonen batez ere urtebetez azpiko haurtxoek, urte osoan elikadura osasungarria, elikagarria eta nahikoa izan dezaten ziurtatzea

2.4 Produktibitatea eta ekoizpena handitzen duten, ekosistemak mantentzen laguntzen duten eta klima-aldaketara egokitzeko gaitasuna indartzen duten nekazaritza-jardunbide erresilienteak aplikatzea

EGOERA GIPUZKOAN

Testuinguruari adierazleak	dagozkion	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
 Nekazaritza ekologikoko azalera Nekazaritza ekologikorako erabiltzen diren hektareak		627	666	750	848	1.224	1.326	1.619
 Lehen sektorearen Berotegi-efektuko Gasen emisioak Lehen sektorearen Berotegi-efektuko Gasen emisioak, CO2 mila tonatan		-	208	206	179	191	193	-

BALANTZEA

AURRERABIDE POSITIBOA 2.4 HELMUGAN

Nabarmen handitu da **nekazaritza ekologikorako** erabiltzen den nekazaritza-azalera; 627 hektareakoa zen 2015ean, eta 1.619 hektareakoa 2021ean.

HELBURUA

3 OSASUNA ETA
ONGIZATEA

Maila globalean, bizitza osasungarria bermatzea, eta adin guztietako pertsona guztien ongizatea sustatzea.

Helburu honetan, Nazio Batuen Erakundeak planteatzen dituen **12 helmugetatik 1** hartzen ditu IOHDk erreferentziazko helburutzat, Gipuzkoako testuingurura eta errealitatera egokituta. Airearen, uraren eta lurzoruaren kutsadurak osasunean duten eragin kaltegarria murriztea da helburua.

ERREFERENTZIAZKO-HELMUGAK

3.9 Airearen, uraren eta lurzoruaren kutsadurak osasunean duten eragin kaltegarria murriztea

EGOERA GIPUZKOAN

Testuinguruari adierazleak	dagozkion	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Airearen kalitatea								
Urtean zehar airearen kalitatea "oso ona" edo "ona" den egunen portzentajea		% 84	% 82	% 94	% 93	% 91	% 87	% 89

BALANTZEA

AURRERABIDE POSITIBOA 3.9 HELMUGAN

2021eko egunen % 89an, **airearen kalitatea** "oso ona" edo "ona" izan zen. 2019. urtera arte, "hobe daitekeen" kalifikazioa zenbatzen zen adierazle honetan. "Hobe daitekeen" kalitatedun egun kopurua dagoeneko zenbatzen ez denez, 2020an jaitsi egin da datua aurreko txostenekoarekin alderatuta, nahiz eta azkeneko urtean hobetu egin den airearen kalitatea.

HELBURUA

4 KALITATEZKO HEZKUNTZA

Kalitatezko hezkuntza inklusiboa eta zuzena bermatzea, eta guztientzako etengabeko ikaskuntza-aukerak sustatzea.

Helburu honetan, Nazio Batuen Erakundeak planteatzen dituen **10 helmugetatik 1** hartzen ditu IOHDk erreferentziazko helburutzat, Gipuzkoako testuingurura eta errealitatera egokituta. Ikasle guztiek garapen jasangarria sustatzeko beharrezko ezagupen teoriko eta praktikook euren gana ditzaten ziurtatzea da helburua.

ERREFERENTZIAZKO-HELMUGAK

4.7 Ikasle guztiek garapen jasangarria sustatzeko beharrezko ezagupen teoriko eta praktikook euren gana ditzaten ziurtatzea

EGOERA GIPUZKOAN

Testuinguruari dagozkion adierazleak	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ikasleek naturarekin duten konexioaren indizea 8 eta 12 urte bitarteko haurretan zentratzen den azterketa-metodologia batean oinarritutako indizea. Lau gai neurtzen ditu indize horrek: naturaz gozatzea; animaliekiko enpatia, nortasun-zentzua eta erantzukizun-zentzua. 1-5 eskalan neurtzen da indize teorikoa. Britainia Handia bezalako herrialdeetan erabiliena da, eta 2tik beherakoa da beti balioa.	-	-	-	-	1,42	-	1,40
♀ Ikasleek (emakumezkoek) naturarekin duten konexioaren indizea	-	-	-	-	1,54	-	1,46
♂ Ikasleek (gizonezkoek) naturarekin duten konexioaren indizea	-	-	-	-	1,31	-	1,34

BALANTZEA

AURRERABIDE POSITIBOA 4.7 HELMUGAN

Metodologia bera erabiltzen den beste leku batzuekin alderatuta, **nahiko ona** da indizearen balioa, 2019 eta 2021. urteen artean zertxobait jaitsi den arren. Kalkulua egin den bi urteetan, aipagarria da 8 eta 12 urteko **neskek naturarekiko duten konexioaren indizea mutilena baino pixka bat handiagoa** dela.

HELBURUA

5 GENERO BERDINTASUNA

Helburu honen helburua da, maila globalean, genero-berdintasuna lortzea eta emakume eta neska guztiak ahalduntzea.

Helburu honetan, Nazio Batuen Erakundeak planteatzen dituen **9 helmugetatik 1** hartzen du erreferentzia gisa, Gipuzkoako testuingurura eta errealitatera egokituta. Helburu honen ardatza da genero-berdintasuna eta emakume eta neska guztien ahalduntzea maila guztietan sustatzeko politika egokiak eta lege aplikagarriak onartzea eta indartzea.

ERREFERENTZIAZKO-HELMUGAK

5.c Genero-berdintasuna eta emakume eta neska guztien ahalduntzea maila guztietan sustatzeko politika egokiak eta lege aplikagarriak onartzea eta indartzea

GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIAREN JARDUNA

Jardunari adierazleak	dagozkion	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Genero-ikuspegia barne hartzen duten ingurumenaren arloko planak		0	0	0	1	2	2	3
Ingurumenaren arloko zenbat foru planetan hartzen den barne genero-ikuspegia.								

Progresiboki, **plan berrietan genero-ikuspegia txertatzen** ari da Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako Departamendua, eta joera hori handitzen ari da 2018az geroztik. Gainera, ekintza propioekin laguntzen zaio Berdintasunerako Foru Planari. Hain zuzen ere, sexuaren arabera **banakatutako datuak txertatzea eta analizatzea** izan da aurreko hiru txostenekin alderatuta egin den hobekuntzetako bat, datuok erabilgarri zeuden adierazleen kasuan.

BALANTZEA

AURRERABIDE POSITIBOA 5.c HELMUGAN

Progresiboki eta modu jarraituan, **genero-ikuspegia txertatzen ari da Departamentuaren plangintzan**, eta dagoeneko, genero-ikuspegia jasotzen duten hiru ingurumen-plan ditu 2021ean. Laugarren txosten honek, gainera, aztertutako hainbat adierazletan **analisi genero-ikuspegitik** egiteko lagungarri izan nahi du.

HELBURUA

6 UR GARBIA ETA SANEAMENDUA

Maila globalean, pertsona guztientzako uraren eta saneamenduaren eskuragarritasuna eta kudeaketa jasangarria bermatzea.

Helburu honetan, Nazio Batuen Erakundeak planteatzen dituen **8 helmugetatik 5** hartzen ditu IOHDk erreferentziazko helburutzat, Gipuzkoako testuingurura eta errealitatera egokituta. Departamentuaren jarduerarekin lotutako arloak hartzen dituzte helmuga hauek, hala nola biztanleentzako uraren kalitatea ziurtatzea, saneamendua bermatzea eta industriek ibaietara egiten dituzten isurketak kontrolatzea, uretako ekosistemak babestea ingurumen-ebaluzioak eginda, eta ibai-ekosistemak berroneratzea.

ERREFERENTZIAZKO-HELMUGAK

6.1 Edateko ura guztientzako, modu parekidean eta arrazoizko prezio batean izatea lortzea

6.2 Saneamendu-zerbitzu egokiak eskuragarri izan daitezen lortzea

6.3 Uraren kalitatea hobetzea, kutsadura murriztuz

6.4 Sektore guztietan, ur-baliabideen erabilera eraginkorra areagotzea

6.6 Urarekin lotutako ekosistemak babestea eta berroneratzea

EGOERA GIPUZKOAN

Testuinguruari adierazleak	dagozkion	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Edateko ura duen biztanleria Modu seguruan kudeatutako edateko uraren hornikuntza-zerbitzua duten biztanleen portzentajea		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Hondakin-uren tratamendurik ez duten hiriguneak Haien hondakin-uren tratamendu egokirik ez duten 500 biztanle baino gehiagoko hiriguneen kopurua		13	12	11	11	11	11	10
Ibaien kalitatea Egoera onean dauden edo potentzial ekologikoa duten ibaietako laginketa-estazioen portzentajea		48%	56%	62%	75%	69%	46% ²	56%

² 2020an, datua beste urte batzuekiko jaitsi izanaren arrazoia da orain arte kontuan hartzen ez ziren parametro hidromorfologikoak kontuan hartzen direla.

●	Estuarioen egoera ekologikoa Egoera edo gaitasun ekologiko ona edo oso ona duten estuarioen portzentajea	16%	66%	66%	83%	83%	83%	-
●	Lurrazpiko uren kalitatea Egoera onean dauden lurrazpiko uren laginketa-estazioen portzentajea	95%	95%	95%	95%	95%	95%	95%

GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIAREN JARDUNA

Jardunari adierazleak	dagozkion	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
● Ibai-ekosistemak berroneratzea IOHDk berroneratutako hektareatan	ibai-ekosistemak,	2	2,5	0,2	13,3	14,9	1	16,9

Honako jarduketa hauetan esku hartzen du Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako Departamentuak:

- Ibai-ekosistemak berroneratzeko proiektuetan
- Hornikuntza- eta saneamendu-proiektuak planifikatzen eta egikaritzen
- Ur-baliabideen kantiitatearen eta kalitatearen jarraipena egiten
- Ingurumen-ebaluazioen bitartez, ur-ekosistemak babesten

BALANTZEA

EGOERA POSITIBOA 6.1 HELMUGAN

Gipuzkoako biztanleen % 100ak du **edateko ura**.

AURRERABIDE POSITIBOA 6.3 HELMUGAN

Estuarioen egoera ekologikoa hobetzen joan da progresiboki eta, 2019an, estuarioen % 83k zuen egoera edo potentzial ekologiko ona edo oso ona. Oartzungo estuarioa da egoera ekologiko neurritsua zuen bakarra.

Halaber, nabarmentzekoa da, **lurrazpiko uren kalitateari** dagokionez, emaitza positiboa ematen duela laginketen % 95ek. Ezin daiteke hoberako aldaketarik espero etorkizunari begira, izan ere, horietako bi dira (Troya Mutiloen, eta Arditurri Oartzunen) egoera neurritsua edo txarra dutenak, garai bateko meatze-ustiategi bat dagoela eta.

AURRERABIDE POSITIBOA 6.6 HELMUGAN

2021ean, **ibai-ekosistemen 16,9 hektarea berroneratu** ditu Gipuzkoako Foru Aldundiko Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako Departamentuak.

AURRERABIDE ESKASA 6.2 HELMUGAN

Bidania-Goiatzen saneamendu-lanak egikaritu diren arren, oraindik ere **hondakin-uren tratamendu egokirik ez duten** 500 biztanle baino gehiagoko 10 herri-gune daude Gipuzkoan.

HELBURUA

7 ENERGIA
ESKURAGARRI ETA
EZ KUTSATZAILEA

Maila globalean, pertsona guztiek energia eskuragarria, fidagarria, jasagarria eta modernoa izan dezaten bermatzea.

Helburu honetan, Nazio Batuen Erakundeak planteatzen dituen 5 helmugetatik 3 hartzen ditu IOHDk erreferentziazko helburutzat, Gipuzkoako testuingurura eta errealitatera egokituta. Helmuga horiek pobrezia energetikoarekin, energia berriztagarrien aldeko apustuarekin eta energia-eraginkortasuna hobetzearekin lotutako alorrak lantzen dituzte.

ERREFERENTZIAZKO-HELMUGAK

7.1 Energia-zerbitzu eskuragarri, fidagarri eta modernoak eskuratzeko aukera bermatzea

7.2 Energia berriztagarrien proportzioa handitzea

7.3 Energia-eraginkortasunaren hobekuntza-tasa bikoiztea

EGOERA GIPUZKOAN

Testuinguruari dagozkion adierazleak	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<p>Energia-gastua euren gain hartu ezin duten etxeak Energiarekin zerikusia duten ordainagiriak ordaintzeko atzerapenak dituztela dioten etxeen portzentajea</p>	-	-	-	0,9%	-	3,1%	-
<p>Diru-sarrerekiko, gehiegizko energia-gastua duen etxebizitza kopurua Gipuzkoako etxeen batez besteko energia-ahaleginaren bikoitza baino handiagoa egin behar duen etxe kopurua (diru-sarrerekiko etxeko energia-gastuaren portzentajea)</p>	-	-	39.837	37.382	38.824	43.709	-
<p>Iturri berriztagarrien kuota Energia berriztagarrietatik datorren barne kontsumo gordina –inportatutako energia elektrikoaren berriztagarri-frakzioa barne– zati amaierako guztizko kontsumoa</p>	%16,05	%17,06	%15,56	%18,71	%17,71	%19,43	%19,43
<p>Azken energia-kontsumoa Azken energia-kontsumoa Gipuzkoan (ktep)</p>	1.868	1.860	1.981	1.934	1.912	1.642	1.787
<p>Amaierako energia-intentsitatea Unitate ekonomiko bat sortzeko beharrezko azken energia. Azken energia-kontsumoa eta BPG erlazionatzen ditu. Azken energia-kontsumoa /BPG (tep/M€). (2010eko bilakaera=% 100)</p>	%84	%81	%83	%77	%73	%70	%70
<p>Lurraldearen energia auto-hornikuntza Gipuzkoan ekoizten den lehen mailako energiak lurraldeko barne kontsumo gordinari zenbateko ekarpena egiten dion adierazten duen portzentajea.</p>	5,82%	6,58%	6,67%	7,23%	6,53%	6,28%	6,97%

GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIAREN JARDUNA

Jardunari adierazleak	dagozkion	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
● Energia-eraginkortasuna ekipamenduetan	foru							
Gipuzkoako Foru Aldundiaren energia-kontsumo handieneko 10 eraikinen batez besteko kontsumoa (kWh/m ²) (eraikin guztien lehen mailako energiaren kontsumoaren % 75 kontzentratzen dute)		261	257	253	247	244	225	213

Gipuzkoako Foru Aldundiko Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako Departamentuak hainbat urte darama **energia-trantsizioa** sustatzeko hainbat arlotan lanean. 2021ean, **Gipuzkoako Jasangarritasun Energetikoaren 2050erako Estrategia** onetsi zuen, **energia oinarritzeko ondasuntzat jotzean** oinarritzen den Gipuzkoarako energia-eredua ezartzen eta garatzen duena; horrez gain, honako alderdiok hartzen ditu ardaztat: **autokontsumorako energia berriztagarrietan** oinarritutako banatzeko energia sortzea; **kudeaketa-eredu energetiko eraginkor eta jasangarri** baterako ekintza-hierarkia; **eraikinen eta ibilgailuen** rol berria; **berriztagarrien hedapen eraginkorra**, autokontsumoaren hedapenarekin batera; gure jarduera ekonomikoaren **deskarbonizazioa**, eta, aldaketa egia bihurtzeko, **tokiko eragileen aliantza**.

BALANTZEA

AURRERABIDE POSITIBOA 7.3 HELMUGAN

JARDUNA

Hobetzen jarraitzen du Aldundiaren kontsumo handieneko 10 foru eraikinen **energia-eraginkortasunak** (Miramon, Egogain, Errotaburu, Gordailu, Txara I, Jauregia, Koldo Mitxelena, Txara II, Tolosako Artxibo Orokorra eta Julio Caro Baroja). Etengabe joan da murrizten energia-kontsumoa; 261 kWh/m²-koa zen batez besteko kontsumoa 2015ean, eta 213 kWh/m²-koa, berriz, 2021ean.

AURRERABIDE ESKASAK 7.1 eta 7.2 HELMUGETAN

2020an, gehikuntza nabarmena gertatu zen **energia-pobrezari** dagozkion bi adierazleetan. Handitu egin da energiaren kostuei aurre egiteko neurritz kanpoko esfortzu ekonomikoa egiten duten edo ordainagirien ordainketan atzerapenak dituzten etxebizitzien kopurua.

Lurraldearen auto-hornikuntza energetikoa % 10etik beherako portzentajeetan mantendu da.

Energia berriztagarrien kuota amaierako kontsumoan % 19,43koa da Gipuzkoan; azkeneko bi urteotan hobetu egin den arren, Europar Batasunak 2030erako ezari duen helburutik (% 32) urrun jarraitzen du oraindik.

HELBURUA

Maila globalean, pertsona guztientzako hazkunde ekonomiko jarraitua, inklusiboa eta jasangarria, enplegu betea eta lan duina sustatzea.

Helburu honetan, Nazio Batuen Erakundeak planteatzen dituen **12 helmugetatik 2** hartzen ditu IOHDk erreferentziazko helburutzat, Gipuzkoako testuingurura eta errealitatera egokituta. Helmuga hauek ingurumenaren degradaziotik bereizitako hazkunde ekonomikoarekin edo turismo jasangarria sustatzearekin lotutako gaiak jorratzen dituzte.

ERREFERENTZIAZKO-HELMUGAK

8.4 Baliabideen ekoizpen eta kontsumo eraginkorra hobetzea, eta hazkunde ekonomikoa ingurumenaren degradaziotik bereiztea

8.9 Lanpostuak sortu eta bertako kultura eta produktuak sustatuko dituen turismo jasangarri bat sustatzea

EGOERA GIPIZKOAN

Testuinguruari adierazleak	dagozkion	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gipuzkoako industria-sektorearen Balio Erantsi Gordina								
Balio Erantsi Gordina (BEG). Industria-sektorearen Balio Erantsi Gordina (BEG) sektoreen guztizko BEGekiko (eguneko prezioak)		-	-	%27,4	%27,8	%28,3	-	-
Ingurumen-kudeaketa duten Gipuzkoako enpresak								
EMAS ziurtagiria duten Gipuzkoako erakundeak (publikoak eta pribatuak)		21	25	25	25	25	28	27
Turismo-ostatu jasangarriak								
Eko-etiketa duten Gipuzkoako turismo-ostatuak		1	4	4	6	6	9	11

GIPIZKOAKO FORU ALDUNDIAREN JARDUNA

Jardunari dagozkion adierazleak	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Moda Jasangarriko Gipuzkoako enpresak							
Moda Jasangarriaren Klusterreko enpresak	-	-	15	18	25	41	43

Gipuzkoako Foru Aldundiko Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako Departamentua **sektore ekonomiko "berdeei" laguntzen** ari da –biziklapenaren eta moda jasangarriaren sektoreei, adibidez– hainbat ekimenen bitartez, hala nola Kluster sektorialak sortuta. Gainera, **fiskalitate berdea** bultzatzen da, ingurumen-egokitasuneko ziurtagirien bitartez.

BALANTZEA

AURRERABIDE POSITIBOA 8.4 ETA 8.9 HELMUGETAN

Ekoetiketadun turismo-ostatuen kopurua igo egin da Gipuzkoan, eta 11 ziren 2021ean.

2021ean, Gipuzkoako 43 enpresak hartu zuen parte **GFAk bultzatzen duen Moda Jasangarriaren Klusterrean**.

JARDUNA

HELBURUA

Maila globalean, azpiegitura erresilienteak eraikitzea, industrializazio inklusibo eta jasangarria bultzatzea, eta berrikuntza sustatzea.

Helburu honetan, Nazio Batuen Erakundeak planteatzen dituen **8 helmugetatik 1** hartzen du IOHDk erreferentziazko helburutzat, Gipuzkoako testuingurura eta errealtatera egokituta. Honako alderdi hauek hartzen ditu helmuga honek: industriak berregituratzea, jasangarriak izan daitezen, baliabideak eraginkortasun handiagoz erabilia eta teknologia garbien erabilera sustatuta.

ERREFERENTZIAZKO-HELMUGAK

9.4 Industriak berregituratzea, jasangarriak izan daitezen, baliabideak eraginkortasun handiagoz erabilia eta teknologia garbien erabilera sustatuta

EGOERA GIPUZKOAN

Testuinguruari dagozkion adierazleak	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Industria-sektorearen Berotegi-efektuko Gasen emisioak Industria-sektorearen Berotegi-efektuko Gasen emisioak, CO2 mila tonatan	-	1.359	1.416	1.180	1.131	1.018	-
Gipuzkoako enpresa-sektoreak prozesuen ingurumen-hobekuntzetan inbertitutako euroak Enpresek ingurumenari dagokionez inbertitu eta Ingurumenaren Zuzendaritza Nagusiak edo Eusko Jaurlaritzak emandako espedienteetan tramitatutako euroen batura	977.170€	3.910.409€	3.025.535€	5.759.361€	12.342.416€	6.015.743€	17.417.623€

GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIAREN JARDUNA

Departamentuaren jardunari dagozkion adierazleak	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<p>Ingurumenaren Zuzendaritza Nagusiak emandako egokitasun-ziurtagiriak</p> <p>Enpresek ingurumenari dagokionez egindako hobekuntzekin lotuta, Ingurumenaren Zuzendaritza Nagusiak tramitatutako eta aldeko emaitza jaso duten ziurtagirien kopurua</p>	25	27	15	5	9	6	5
<p>Ekonomia zirkularreko klusterretan parte hartzen duten enpresak</p> <p>Ekonomia zirkularreko klusterretan parte hartzen duten enpresak</p>	-	5	41	57	62	113	116

GFAko Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako Departamentuak laguntza ematen die enpresei **prebentzioaren eta birziklapenaren inguruko ikerkuntza eta berrikuntza** proiektuetarako, bai eta energia jasangarriaren inguruko jardunerako, ikerkuntzarako bekak ematen dizkie gazteei, eta ikerkuntza-zentroekin hitzarmenak ditu.

BALANTZEA

AURRERABIDE POSITIBOA 9.4 HELMUGAN

Industria-sektorearen Berotegi-efektuko gasen emisioek beheranzko joerari eusten diote 2017az geroztik; 2020an, 1.018 mila tona CO₂ baliokide isuri zituen sektore horrek, 2017an baino % 28 gutxiago.

17,5 milioi ingurukoa izan zen 2021ean **Gipuzkoako enpresa-sektoreak ingurumenaren arloko hobekuntzetan egindako inbertsioa**; horrek kutsadura murriztea dakar, eta eraginkortasun handiagoa energia-kontsumoan eta baliabide materialen kontsumoan.

JARDUNA

2021ean, Gipuzkoako 116 enpresak hartu zuen parte **Ekonomia Zirkularreko Klusterretan**.

HELBURUA

11 HIRI ETA
KOMUNITATE
JASANGARRIAK

Maila globalean, udalerriak inklusiboak, seguruak, erresilienteak eta jasangarriak izan daitezten lortzea.

Helburu honetan, Nazio Batuen Erakundeak planteatzen dituen **10 helmugetatik 6** hartzen ditu IOHDk erreferentziazko helburutzat, Gipuzkoako testuingurura eta errealitatera egokituta. Helmuga horiek hainbat gairi heltzen diote, hala nola: mugikortasun jasangarria; urbanizazio inklusibo, jasangarri eta parte-hartzailea, udalerrien inpaktua murriztea eta jasangarritasun-planak dituzten hiri eta herrien kopurua handitzea.

ERREFERENTZIAZKO-HELMUGAK

11.2 Garraiatzeko modu jasangarrien erabilera sustatzea

11.3 Urbanizazio inklusiboa, parte-hartzailea eta jasangarria areagotzea

11.4 Kultura- eta natura-ondarea babestea eta zaintzea

11.6 Hirien eta herrien ingurumenarekiko inpaktu negatiboa murriztea, arreta berezia eskainiz airearen kalitateari eta hondakinen kudeaketari

11.a Hiri-eremuen, Hiri-inguruko eremuen eta landa-eremuen arteko lotura ekonomiko, sozial eta ingurumen-lotura positiboa bultzatzea, lurralde-garapenaren plangintza indartuz

11.b Gizarteratzea, baliabideen erabilera eraginkorra, klima-aldaketaren eraginak arintzeko eta aldaketa horretara egokitzeko modua eta hondamendien aurreko erresilientzia sustatzeko politikak eta planak egiten eta ezartzen dituzten hiri eta herrien kopurua handitzea

EGOERA GIPUZKOAN

Testuinguruari dagokion adierazleak	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<p>Garraio-sektorearen Berotegi-efektuko Gasen emisioak Gipuzkoako garraio-sektorearen Berotegi-efektuko Gasen emisioak, CO2 mila tonatan</p>	-	2.347	2.596	2.664	2.719	2.125	-
<p>Lurzoru artifizializatua Lurzoru artifizializatua, hektareatan</p>	12.215	12.170	12.304	12.384	12.403	12.384	12.363
<p>Zaratagatiko kutsadura Bizilagunek edo kanpoan sortutako zarata-arazoak jasaten dituzten biztanleen portzentajea</p>	20,90	-	-	-	-	21,34 ♀ 21,10 ♂ 21,50	-
<p>Herritarren parte-hartzearekin egindako Hiri-antolamenduko Plan Orokorrak dituzten udalerriak Plangintza 2/2006 Legeari egokituta duen udalerrri kopurua; plangintza prestatzeko herritarren parte-hartzea exijitzen du lege horrek</p>	46	-	51	56	58	60	62
<p>Tokiko jasangarritasuna Gipuzkoako udalerrietan: 21 Agendatik Tokiko 2030 Agendara Tokiko garapen jasangarriko politika aktiboak dituzten udalerriak 21 Agenda gainditzeko trantsizio gisa ari dira jorratzen 2030 Agenda; horrela, bada, erlazioa dute jarraian aurkezten diren bi adierazleek</p>							
<p>Tokiko Agenda 21 indarrean duten udalerriak Tokiko Agenda 21 indarrean duten udalerrien kopurua</p>	40	-	37	41	-	-	-
<p>Tokiko 2030 duten udalerriak (indarrean edo prestatzen) 2030 Agenda duten edo prestatzen ari diren udalerrien kopurua</p>	-	-	-	-	-	4 (2021)	7 (2022)

GFAko Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako Departamentua da **ingurumenaren arloko organoa Aldundiak berak onesten dituen planen eta proiektuen ingurumen-ebaluazioko prozesuetan**, Lurraldeko udalerrietako hirigintza-plan ugari barne. Prozesu horien bitartez, **ingurumena babesteko eta hobetzeko irizpideak eta neurriak txertatzen dira, herri eta hirietako bizi-kalitatea eta jasangarritasuna hobetzeko.**

BALANTZEA

AURRERABIDE POSITIBOA 11.a HELMUGAN

Tokiko garapen jasangarriko politika aktiboak dituzten Gipuzkoako udalerriak hasi dira Tokiko 2030 Agenda lantzen, udal plangintzako esparru modura. 2022rako, gutxienez 7 udalerrik (Amezketeta, Bergara, Idiazabal, Irun, Pasaia, Zarautz eta Zumarraga) egin dituzte edo ari dira egiten haien **Tokiko 2030 Agendak**.

AURRERABIDE ESKASA 11.2 HELMUGAN

Garraioarena da Gipuzkoan emisio gehien sortzen duen sektorea, % 43rekin (2020). Portzentaje hori Autonomia Erkidego mailan duen balioaren gainera dago; guztizko emisioen % 35 dagokio garraio-sektoreari EAEn.

HELBURUA

Maila globalean, kontsumo- eta ekoizpen-modalitate jasangarriak bermatzea.

Helburu honetan, Nazio Batuen Erakundeak planteatzen dituen **11 helmugetatik 7** hartzen ditu IOHDk erreferentziazko helburutzat, Gipuzkoako testuingurura eta errealitatera egokituta. Besteak beste, honako gai hauei heltzen diete helmuga horiek: natura-baliabideen kudeaketa jasangarria eta erabilera eraginkorra lortzea; elikaduren xahuketa murriztea; hondakinen sorrera prebenitzea eta hondakinak behar bezala kudeatzea; erosketa publiko jasangarriko jardunbideak ezartzea; eta herritarrei ingurumenari buruzko informazioa ematea.

ERREFERENTZIAZKO-HELMUGAK

12.2 Natura-baliabideak modu jasangarrian kudeatzea eta modu eraginkorrean erabiltzea lortzea

12.3 Elikagaien xahuketa erdira murriztea

12.4 Atmosferara egiten diren emisioak eta uretara eta lurzorura egiten diren isurketak murriztea

12.5 Hondakinen sorkuntza nabarmen murriztea, prebentzioaren, murrizpenaren, birziklapenaren eta berrerabiltzearen bitartez

12.6 Erakundeetan jardunbide jasangarriak erabiltzea, eta jasangarritasunaren inguruko informazioaren berri ematea

12.7 Erosketa publiko jasangarriko jardunbideak ezartzea

12.8 Herritarrei naturarekin harmonian egoteko bizitza-estiloak sustatzeko informazioa ematea

EGOERA GIPUZKOAN

Testuinguruari dagozkion adierazleak	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<ul style="list-style-type: none"> Hiri-hondakinak Biztanle eta egun bakoitzeko sortutako hiri-hondakinak, kilogramotan 	1,16	1,20	1,21	1,22	1,23	1,16	1,20
<ul style="list-style-type: none"> Birziklatze-tasa Birziklatzen den hiri-hondakinen portzentajea 	%44,89	%46,12	%48,96	%52,41	%53,26	%55,24	%55,32
<ul style="list-style-type: none"> Gaikako bilketaren tasa Gaika biltzen den etxeko hondakin portzentajea 	%49	%50	%53	%57	%57	%58	%58
<ul style="list-style-type: none"> Hondakin arriskutsuak Gipuzkoak enpresek sortzen dituzten Hondakin Arriskutsuak, tonatan 	65.769	64.260	63.243	66.732	69.538	-	

GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIAREN JARDUNA

Jardunari dagozkion adierazleak	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<ul style="list-style-type: none"> GNATURALDIA programan parte hartzen duten pertsonak Urtean programa horretan parte hartzen duen pertsona kopurua 	120	895	826	4.353	1.158	0	1.594
<ul style="list-style-type: none"> Elikagaien aprobetxamendua "Azken minutua" programaren bitartez, berreskuratutako eta beharra duten pertsonen banatutako jaki kontsumigarriak, kilogramotan 	445.037	476.000	533.749	625.513	602.848	431.406	391.000

GFako Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako Departamentuak esku hartzen duen jarduketak:

-Hiri-hondakinen kudeaketa hobetzea eta ekonomia zirkularra sustatzea, plangintzaren (GHHPO, Hondakinen Azpiegituren LPS) eta hondakinen prebentzioa, berrerabilpena, birziklapena eta balorizazioa sustatzeko proiektuen eta ekintzen bitartez

-**Gnaturaldia programa.** Berriazko programa bat da, Naturari buruzko kalitatezko dibulgazioa helburu duena eta jende guztiari zuzenduta dagoena. 2021ean, **Gipuzkoako Natura eta Ingurumeneko Zinema Erakustaldiaren II. edizioa** egin zen.

BALANTZEA

AURRERABIDE POSITIBOA 12.5 HELMUGAN

Aurrerapenak egin dira **gaikako bilketaren** alorrean eta, batez beste, % 58 gaika biltzea lortu da; horrela, bada, Europako Batasunaren helburuetara gehien hurbiltzen diren lurraldeetako bat gara.

AURRERABIDE POSITIBOA 12.8 HELMUGAN

JARDUNA

2020an, Covid-19aren pandemiak sortutako egoeraren ondorioz, ez zen **GNATURALDIA** programarik egin; geldialdi horren ondoren, 2021ean, 1.594 lagunek hartu zuen parte Natura eta Ingurumeneko Zinema Erakustaldiaren II. edizioan.

HELBURUA

13 KLIMAREN
ALDEKO EKINTZA

Maila globalean, klima-aldaketari eta haren eraginei aurka egiteko presazko neurriak hartzea.

Helburu honetan, Nazio Batuen Erakundeak planteatzen dituen **5 helmugetatik 3** hartzen ditu IOHDk erreferentziazko helburutzat, Gipuzkoako testuingurura eta errealitatera egokituta. Helmuga hauek klima-aldaketa arintzearekin eta hartara egokitzearekin lotutako gaiak jorratzen dituzte; azken kasu horretan, klima-aldaketaren eraginak murriztea eta alerta goiztiarra aintzat hartuta.

ERREFERENTZIAZKO-HELMUGAK

13.1 Klimarekin eta hondamendi naturalekin zerikusia duten arriskuetara egokitzeko gaitasuna eta erresilientzia indartzea

13.2 Politika, estrategia eta planetan, klima-aldaketari (arintzea eta egokitzea) dagozkion neurriak txertatzea

13.3 Klima-aldaketa arintzeari eta aldaketa horretara egokitzeari, klima-aldaketaren ondorioak murrizteari eta alerta goiztiarrari dagozkionez, gizakien eta erakundeen heziketa, sentsibilizazioa eta gaitasuna hobetzea

EGOERA GIPUZKOAN

Testuinguruari dagozkion adierazleak

2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021

● **Berotegi-efektuko Gasen emisioak Gipuzkoan**

Berotegi-efektuko Gasen guztizko emisioak, CO₂ mila tona baliokidetan (sektoreak: energetikoa, industria, garraioa, bizitegiak, zerbitzuak, nekazaritza, hondakinak eta elektrizitate-elkartrukeari dagozkionak.

- 6.231 6.747 6.425 5.811 4.907 -

● **Emisio barreiatuak, biztanle bakoitzeko**

Emisio barreiatuak biztanle eta urte bakoitzeko, CO₂ baliokide tonatan

- 5,3 5,7 5,4 5,4 4,6 -

● **Klima-aldaketagatik kezkatuta dauden biztanleak**

Klima-aldaketagatik "nahiko kezkatuta", "oso kezkatuta" edo "larriki kezkatuta" dagoela dioten Gipuzkoako biztanleen portzentajea

- - %80 - %90 - -

● Klima-aldaketaren aurkako borrokan jarduten dutela dioten biztanleak Arlo pertsonalean, azkeneko sei hilabeteetan, Klima-aldaketaren aurka borrokatzeko neurriak hartu dituela adierazi duten Gipuzkoako biztanleen portzentajea	-	-	-	-	%85,4	-	-
● Klima eta Energia Planak dituzten udalerrriak (indarrean edo prestatzen) Klima eta Energia Planak (arintzeko eta/edo egokitzeko) dituzten edo horiek prestatzen ari diren udalerrien kopurua	8	8	9	9	11	16	18
● Energiaren plangintza eta kudeaketa aktiboa duten eskualdeak Energiaren plangintza eta kudeaketa aktiboa duten eta Energia Jasangarriaren eta Energia-pobreziaren Lurralde Mahaian sartu diren eskualdeen kopurua	3	4	5	6	8	8	8
● Hondamendiei egozten zaizkien heriotzak Zuzenean hondamendiei egozten zaizkien arrazoiengatik hil den pertsona kopurua, 100.000 biztanleko	0,09	0,14	0,23	0,18	0,09	0,05	0,00
● Natura-hondamendiek eragindako galera ekonomikoak Natura-hondamendiek (uholdeak, ekaitzak, lehortzak) zuzenean eragindako galera ekonomikoak, eurotan	3.828.496	2.395.441	6.674.246	1.115.556	3.766.298	865.599	-

GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIAREN JARDUNA

Jardunari dagozkion adierazleak	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
● Klima-aldaketaren aurka borrokatzeko Gipuzkoako 2050 Estrategia egikaritzea 2018an onetsitako Gipuzkoa 2050 Estrategiaren betetze-maila (portzentajea)	-	-	-	19%	26% ³	34%	41%

GFAko Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako Departamentuaren jardunaren zati handi batek emisioak murrizten eta lurraldea klima-aldaketara hobeto egokitu dadin laguntzen du. **Klima-aldaketaren aurka borrokatzeko Gipuzkoako Estrategia** bat izateaz gain, GFAk **NATURKLIMA Fundazioa** sortzearen aldeko apustua egin du, **Gipuzkoan klima-gobernantzaren** funtsezko eragile izan dadin.

³ En el informe de evaluación de 2019 se ofrecía un grado de avance para 2019 del 27 %. Dicha cifra se ha revisado y corregido en las dos ediciones posteriores.

BALANTZEA

AURRERABIDE POSITIBOA 13.2 ETA 13.3 HELMUGETAN

Lurraldeko zortzi eskualdek dute **energia-jasangarritasunaren plangintza eta kudeaketa aktibo bat**. Halaber, Lurraldeko biztanleriaren %90 batzen duten Gipuzkoako 18 udalerrik dituzte edo ari dira prestatzen **Klima eta Energiari buruzko planak**.

2019tik 2020ra, urteko 5.811 tCO₂e-tik 4.907 tCO₂e-ra jaitsi ziren Gipuzkoan **BEGen emisioak**, hau da, % 15.

AURRERABIDE ESKASA 13.1 HELMUGAN

Klima-aldaketa arintzeko urrats asko egin den arren, beharrezkoa da lehenbailehen ekitea klima-aldaketara **egokitzeari**, gure lurraldeko klima-mehatxu nagusiei buruz dakigun guztian oinarrituta. Lehenengo urratsak egiten ari dira, datozen urteotan bultzatu beharko den azpiegitura berdea hobetzeko programa baten bitartez.

HELBURUA

Maila globalean, ozeanoak, itsasoak era itsasoko baliabideak kontserbatzea eta modu jasangarrian erabiltzea, garapena jasangarria izan dadin.

Helburu honetan, Nazio Batuen Erakundeak planteatzen dituen **10 helmugetatik 4** hartzen ditu IOHDk erreferentziazko helburutzat, Gipuzkoako testuingurura eta errealitatera egokituta. Helmuga horiek lurreko jardueren eraginez itsasoan sortutako kutsadura prebenitzairekin eta kudeatzairekin, eta kostaldeko eta itsasoko zonak kudeatzairekin eta zaintzairekin lotutako gaii heltzen diete.

ERREFERENTZIAZKO-HELMUGAK

14.1 Itsasoaren kutsadura prebenitzea eta murriztea, batez ere lurreko jardueren sortutakoa

14.2 Itsasoko eta itsasertzeko ekosistemak modu jasangarrian kudeatzea eta babestea, efektu kaltegarri garrantzitsuak saihesteko, eta horiek berreskuratzeko neurriak hartzea, ozeanoen osasuna eta produktibitatea lehengoratzeko helburuz

14.3 Ozeanoen azidotzearen efektuak minimizatzea eta horiei aurre egitea, baita maila guztietan lankidetzaz zientifiko handiagoarekin ere

14.5 Kostako eta itsasoko zonen %10 gutxienez kontserbatzea, lege nazionalari eta nazioarteko zuzenbideari jarraiki, eta dagoen informazio zientifiko onenean oinarrituta

EGOERA GIPUZKOAN

Testuinguruari dagozkion adierazleak	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<p>Mikro-plastikoek eragindako kutsadura Mikroplastikoen kontzentrazioa Gipuzkoako itsasoko uretan (Mikroplastikoa/km²)</p>	-	-	313.449	-	-	-	-
<p>Hondartzetako uren bainurako kalitatea Kalitate Bikaina ematen duten laginketa-estazioen portzentajea</p>	%78	%78	%87	%91	%95	%95	%95
<p>Kostaldeko uren kalitatea Egoera ekologiko ona edo oso ona duten kostaldeko ur-masen portzentajea</p>	%66	%100	%100	%100	%100	%100	-
<p>Kostaldeko eta estuarioetako Babestutako Natura-espazioak Kostaldeko eta estuarioetako espazioak barne hartzen dituzten Babestutako Natura-espazioak</p>	3.034	3.034	3.034	3.034	3.034	3.034	3.034
<p>Hondartzan sortutako hondakinak birziklatzen dituztela dioten Gipuzkoako biztanleak Sortutako hondakinak behar bezala kudeatzeko, hondartzetan erabilgarri dauden bitartekoak erabiltzen dituztela dioten Gipuzkoako biztanleen portzentajea</p>	-	-	-	-	-	-	%32

GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIAREN JARDUNA

Jardunari adierazleak	dagozkion	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
● Hondartzen garbiketa Gipuzkoako hondartzetan bildutako zabor tonak		760,25	899,95	805,71	767,22	664,37	687,32	975,49
● Hondakin-bilketa kaletan Murgita, Burumendi eta Inpernupe kaletan bildutako hondakin-unitateen (itemak) batez besteko kopurua		1.666,5	1.522,5	1.916	2.648	1.704	2.667	2.662

GFAko Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako Departamentuak hondartzen kudeaketarako programa bat du, **kostaldeko hareatzen kudeaketaren** ikuspegi gero eta integralago batekin. Nabarmentzekoak dira itsasora irits daitekeen **barreiatutako zaborra prebenitzera eta biltzera** bideratutako ekintzak, eta **hareatzen hondakinak prebenitzeko kanpainak**.

BALANTZEA

AURRERABIDE POSITIBOA 14.1 HELMUGAN

Gipuzkoako **hondartzetan, bainurako uren kalitatea** progresiboki hobetzen joan da azkeneko urteetan eta, 2021ean, laginketa-estazioen % 95ean, Bikaina zen uren kalitatea.

Hala ere, arlo horretan bertan, nabarmentzekoa da hondartzetan sortutako hondakinak behar bezala bereizten dituztela diotenen portzentaje horren txikia (% 32).

AURRERABIDE ESKASA 14.5 HELMUGAN

Murgita, Burumendi eta Inpernukeko **kaletan bildutako hondakin** kopuruak nabarmen egin zuen gora 2020an, eta antzerako balioak izan ditu 2021ean (1.704 2019an, eta 2.662 2021ean).

JARDUNA

HELBURUA

Maila globalean, lehorreko bizitza babestea, berroneratzea eta modu jasangarrian erabil dadin sustatzea, basoak modu jasangarrian kudeatzea, basamortutzearen aurka borrokatzea, lurren degradazioa inbertitzea eta biodibertsitatearen galera gelditzea.

Helburu honetan, Nazio Batuen Erakundeak planteatzen dituen **12 helmugetatik 6** hartzen ditu IOHDk erreferentziazko helburutzat, Gipuzkoako testuingurura eta errealitatera egokituta. Helmuga horiek lurreko ekosistemen, ur gezako barnealdeko ekosistemen, basoetako eta mendietako ekosistemen kontserbazioarekin, berroneratzearekin eta erabilera jasangarriarekin lotutako gaietara heltzen diete. Gainera, barne hartzen dute kutsatutako lurzoruen berroneratzea eta espezie exotiko inbaditzaileen prebentzioa.

ERREFERENTZIAZKO-HELMUGAK

15.1 Lurreko eta barnealdeko ur gezen ekosistemen kontserbazioa, berroneratzea eta erabilera jasangarria ziurtatzea, batez ere baso, hezegune, mendi eta eremu elkorrena

15.2 Baso mota guztien kudeaketa jasangarria sustatzea, deforestazioa geldiaraztea, degradatutako basoak berreskuratzea, eta nabarmen handitzea oihaneztapena eta baso-berritzea

15.3 Lur eta lurzoru kutsatuak berroneratzea

15.4 Mendi-ekosistemen kontserbazioa ziurtatzea, haien dibertsitate biologikoarena barne, garapen jasangarriko funtsezko onurak ematen duten gaitasuna hobetzeko helburuz

15.5 Natura-habitaten degradazioa murriztea, biodibertsitate-galera geldiaraztea, eta mehatxupearan dauden espezieak babestea eta haien desagertzea saihestea

15.8 Espezie exotiko inbaditzaileak sar daitezkeen prebenitzea, eta nabarmen murriztea espezie horiek lurreko eta uretako ekosistemetan dituzten eragin kaltegarriak, eta lehentasunezko espezieak kontrolatzea edo desagerraraztea

EGOERA GIPUZKOAN

Testuinguruari dagozkion adierazleak	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Babestutako natura espazioak							
Babestutako natura-espazioek okupatutako hektareak	44.776	44.776	44.776	44.776	44.776	44.776	44.776
Baso erdi-naturalak							
Baso erdi-naturalek okupatutako hektareak	-	47.981	-	47.721	48.299	47.928	48.046

● Zuhaizdun baso-azalera Baso-azalera (hektareetan), basoak, landaketa-basoak eta galeria-basoak barne	-	123.790	-	117.928	121.579	121.676	121.865
● Baso-azalera ziurtatua PEFC programaren arabera ziurtatutako baso-azalera	22.213	22.634	22.935	23.121	23.727	24.542	25.545
● Babestutako mendi-ekosistemak Babestutako Natura-espazioren baten barruan egonik, 1.000 metrotik gorako altueran dagoen azalera portzentajea	%98	%98	%98	%98	%98	%98	%98
● Desagertzeko arriskuan eta egoera zaurgarrian dauden fauna-espezieak "Desagertzeko arriskuan" eta "zaurgarriak" kategorietan katalogatuta dauden Gipuzkoako fauna-espezieen kopurua	35	35	35	35	35	35	35
● Desagertzeko arriskuan eta egoera zaurgarrian dauden flora-espezieak "Desagertzeko arriskuan" eta "zaurgarriak" kategorietan katalogatuta dauden Gipuzkoako flora-espezieen kopurua	56	56	56	56	56	56	56

GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIAREN JARDUNA

Jardunari dagozkion adierazleak	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
● Zona degradatuen berroneratzea Berroneratutako azalera degradatua, metro koadrotan	0	1.269	10.000	--	6.000	44.200	375.272
● Arriskuan egonik (arriskuan eta egoera zaurgarrian), kudeaketa- edo berreskuratze-planak dituzten espezieen proportzioa Arriskuan egonik (arriskuan eta egoera zaurgarrian), kudeaketa- edo berreskuratze-planak dituzten espezieen proportzioa	3,2%	3,2%	3,2%	3,2%	3,2%	3,2%	3,2%
● Espezie inbaditzaileen gaineko kontrola Gipuzkoan Gipuzkoako Foru Aldundiak espezie inbaditzaileak kontrolatzeko eta desagerrarazteko egin duen inbertsioa, eurotan (€)	46.600	53.600	63.600	69.078	69.078	59.000	55.000

Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako Departamentuak **Natura 2000 Sareari** eragin diezaioketen planen eta proiektuen ingurumen-ebaluazioan lan egiten du, bai eta beste plan, programa eta proiektu batzuen ingurumen-ebaluazioan ere, eta **lurreko ekosistemei eta florari eta faunari dagokienez**, neurri babesle, zuzentzaile eta konpentsatzaileak ezartzen ditu. Gainera, **Gipuzkoarako azpiegitura-sare berde bat mugariztatzeko eta planifikatzeko** eta **degradatutako espazioak berroneratzeko** lanean ari da, **udalekin elkarlanean**.

BALANTZEA

AURRERABIDE POSITIBOA 15.1, 15.2 ETA 15.4 HELMUGETAN

Zuhaitzdun baso-azalera handituz joan da 121.865 hektareara iritsi arte, basoak, landatutako basoak eta galeria-basoak barne; gainera, **25.545 hektareako ziurtatutako baso-azalera** zuen 2021ean, PEFC programari jarraikiz.

Babestutako mendi-ekosistemei dagokienez, gainera, 1.000 metroko altueratik gorako azaleraren % 98 Babestutako Natura-espazioren baten barruan dago.

AURRERABIDE POSITIBOA 15.3 HELMUGAN

JARDUNA

2021ean, aurreko urteetan baino **degradatutako zonen azalera handiagoa berroneratu** da, 375.272 m², hain zuzen ere; 2019an, adibidez, 6.000 metro koadro bakarrik berroneratu ziren.

JARDUNA

AURRERABIDE ESKASA 15.5 HELMUGAN

Mehatxupean dauden espezieen (arriskuan eta egoera zaurgarrian) % 3,2k bakarrik dituzte **kudeaketa- edo berreskuratze-planak**.

HELBURUA

16 BAKEA, JUSTIZIA
ETA INSTITUZIO
SENDOAK

Maila globalean, garapen jasangarrirako gizarte baketsuak eta inklusiboak sustatzea, guztioi justiziarako sarbidea erraztea, eta erakunde eraginkorrak eta inklusiboak sortzea maila guztietan.

Helburu honetan, Nazio Batuen Erakundeak planteatzen dituen **12 helmugetatik 2** hartzen ditu IOHDk erreferentziazko helburutzat, Gipuzkoako testuingurura eta errealitatera egokituta. Helmuga horiek erakunde eraginkorrak eta gardenak sortzearekin eta, maila guztietan, erabaki inklusiboak, parte-hartzaileak eta adierazgarriak hartzea bermatzearekin lotutako gaiiei heltzen diete.

ERREFERENTZIAZKO-HELMUGAK

16.6 Kontuen berri emango duten erakunde eraginkor eta gardenak sortzea, maila guztietan

16.7 Maila guztietan erabaki inklusibo, parte-hartzaile eta ordezkagarriak hartzen direla bermatzea

GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIAREN JARDUNA

Jardunari dagozkion adierazleak	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Argitaratutako ingurumen-txostenak							
● Ingurumenari buruzko interesdun informazioa duen txosten kopurua, Gipuzkoako Foru Aldundiko IOHDk argitara emandakoak (ingurumenarekin lotutako haien egoerari buruzko txostenak eta Departamentuaren politikaren ebaluazio-txostenak)	-	-	-	-	6	11	7
Parte hartzeko egitura egonkorak							
● Parte hartzeko egitura formalen kopurua (Hondartzen Mahaia, Energiaren Mahaia eta Hondakinen Mahaia eta Energia-jasangarritasunaren Batzordea)	1	3	4	4	4	4	4
Parte hartzen duten emakumeen portzentajea - Hondartzen mahaia	-	-	-	-	-	-	22%
Parte hartzen duten emakumeen portzentajea - Energiaren mahaia	-	-	-	-	-	-	76%
♀♂ Parte hartzen duten emakumeen portzentajea - Hondakinen mahaia	-	-	-	-	-	-	55%
Parte hartzen duten emakumeen portzentajea - Energia-jasangarritasunerako Batzordea	-	-	-	-	-	-	41%

GFAko Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako Departamenduak denbora asko darama **parte-hartze sektorialeko egitura egonkorak** sortzeko eta mantentzeko lanean.

BALANTZEA

AURRERABIDE POSITIBOA 16.7 HELMUGAN

JARDUNA

2021ean, lau ziren Departamentuak sustatutako **parte hartzeko egitura formalak**: Hondartzen Mahaia, Energiaren Mahaia eta Hondakinen Mahaia eta Energia-jasangarritasunerako Gipuzkoako Foru Batzordea. % 48,5ekoa da Mahai horietan parte hartzen duten emakumeen batez besteko portzentajea.

HELBURUA

17 HELBURUAK
LORTZEKO
ITUNAK

Maila globalean, ezarpen-baliabideak indartzea, eta Garapen Jasangarrirako Munduko Ituna biziberritzea.

Helburu honetan, Nazio Batuen Erakundeak planteatzen dituen **19 helmugetatik 4** hartzen ditu IOHDk erreferentziazko helburutzat, Gipuzkoako testuingurura eta errealitatera egokituta. Helmuga horiek erakunde eraginkorrak eta gardenak sortzearekin eta, maila guztietan, erabaki inklusiboak, parte-hartzaileak eta adierazgariak hartzea berraztertzearekin lotutako gaiak hiltzen diete.

ERREFERENTZIAZKO-HELMUGAK

17.14 Garapen jasangarrirako politiken koherentzia hobetzea

17.16 Askotariko interesdunen arteko aliantzak sustatzea, ezagupenak, espezializazioa, teknologia eta finantza-baliabideak mobilizatu eta elkartrukatu dituztenak, Garapen Jasangarriko Helburuak lortzeko helburuz

17.17 Arlo publikoan, publiko-pribatuan eta gizarte zibilaren arloan aliantza eraginkorrak eratzea sustatzea eta bultzatzea

17.19 Garapen jasangarriaren arloan egindako aurrerapenak neurtzeko aukera emango duten adierazleak prestatzea

GIPUZKOAKO FORU ALDUNDIAREN JARDUNA

Jardunari adierazleak	dagozkion	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
● Garapen jasangarriko helburuak lortzeko sareak eta aliantzak Gipuzkoako Foru Aldundiko IOHD presente dagoen edo hark sustatzen duen Garapen Jasangarriarekin lotutako sare eta aliantza kopurua		-	-	-	-	7	7	7
GFAko Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako Departamentuak sustatutako sareak/aliantzak								2
♀♂ Parte hartzen duten emakumeen portzentajea - GK Green Fashion Klusterra								78%
Parte hartzen duten emakumeen portzentajea - GK Recycling Klusterra								43%

GFAko Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako Departamentuak **Garapen Jasangarriko Helburuekin lotutako bi Kluster sustatzen ditu**, eta **modu aktiboan parte hartzen du bost saretan/aliantzatan**: Udalsarea 2030 sarean, Life IP Urban Klima proiektuan, Donostiako Jasangarritasun Foroan, Acliman, Ekonomia Zirkularreko UNE Lantaldean eta INECekin aliantza (Ekonomia Zirkularreko Frantziako Institutu Nazionala), Naturklimaren bitartez.

BALANTZEA

EGOERA POSITIBOA 17.16 HELMUGAN

Ingurumen eta Obra Hidraulikoetako Departamentuak **Garapen Jasangarriko Helburuekin lotutako bi Kluster** sustatzen ditu (GK Green Fashion Klusterra eta GK Recycling Klusterra) eta, gainera, **bost saretake/aliantzateko** kide da.

JARDUNA

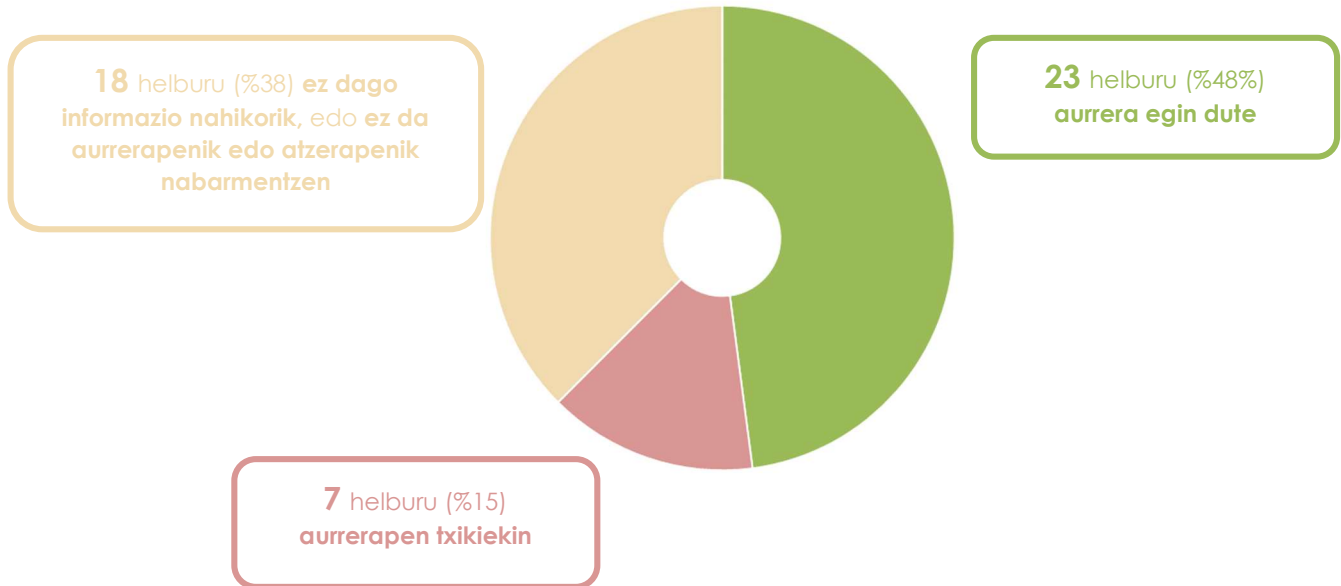
5. Datu nabarmenak

Jarraian, Gipuzkoako ingurumen-helmugekin lotutako datu nabarmenen laburpen grafikoa aurkezten da:

6. Balantzea

Egindako analisisan oinarrituta, txosten honetan aztertutako ingurumenaren arloko 48 helmugek zer-nolako aurrerabidea izan duten erakusten duen laburpen bat aurkezten da eta, jarraian, lurraldean aurrerabide ona izaten ari diren eta aurrerabide eskasa izaten ari diren helburuak eta helmugak nabarmentzen dira:

Ingurumen helburuak eta xedeak, non Gipuzkoako Lurralde Historikoak aurrera egiten duen modu onean:

2.4 Produktibitatea eta ekoizpena handitzen duten, ekosistemak mantentzen laguntzen duten eta klima-aldaketara egokitzeko gaitasuna indartzen duten nekazaritza-jardunbide erresilienteak aplikatzea

3.9 Airearen, uraren eta lurzuaren kutsadurak osasunean duten eragin kaltegarria murriztea

4.7 Ikasle guztiek garapen jasangarria sustatzeko beharrezko ezagupen teoriko eta praktikokoak eurengana ditzaten ziurtatzea

5.c Genero-berdintasuna eta emakume eta neska guztien ahalduntzea maila guztietan sustatzeko politika egokiak eta lege aplikagarriak onartzea eta indartzea

6.1 Edateko ura guztientzako, modu parekidean eta arrazoizko prezio batean izatea lortzea

6.3 Uraren kalitatea hobetzea, kutsadura murriztuz

6.6 Urarekin lotutako ekosistemak babestea eta berroneratzea

7.3 Energia-eraginkortasunaren hobekuntza-tasa bikoiztea

8.4 Baliabideen ekoizpen eta kontsumo eraginkorra hobetzea, eta hazkunde ekonomikoa ingurumenaren degradaziotik bereiztea

8.9 Lanpostuak sortu eta bertako kultura eta produktuak sustatuko dituen turismo jasangarri bat sustatzea

9.4 Industriak berregituratzea, jasangarriak izan daitezten, baliabideak eraginkortasun handiagoz erabilia eta teknologia garbien erabilera sustatuta

11.a Hiri-eremuen, Hiri-inguruko eremuen eta landa-eremuen arteko lotura ekonomiko, sozial eta ingurumen-lotura positiboa bultzatzea, lurralde-garapenaren plangintza indartuz

12.5 Hondakinen sorkuntza nabarmen murriztea, prebentzioaren, murrizpenaren, birziklapenaren eta berrerabiltzearen bitartez

12.8 Herritarrei naturarekin harmonian egoteko bizitza-estiloak sustatzeko informazioa ematea

13.2 Politika, estrategia eta planetan, klima-aldaketari (arintzea eta egokitzea) dagozkion neurriak txertatzea

13.3 Klima-aldaketa arintzeari eta aldaketa horretara egokitzeari, klima-aldaketaren ondorioak murrizteari eta alerta goiztiarrari dagokionez, gizakien eta erakundeen heziketa, sentsibilizazioa eta gaitasuna hobetzea

14.1 Itsasoaren kutsadura prebenitzea eta murriztea, batez ere lurreko jarduerak sortutakoa

15.1 Lurreko eta barnealdeko ur gezen ekosistemen kontserbazioa, berroneratzea eta erabilera jasangarria ziurtatzea, batez ere baso, hezegune, mendi eta eremu elkorrena

15.2 Baso mota guztien kudeaketa jasangarria sustatzea, deforestazioa geldiaraztea, degradatutako basoak berreskuratzea, eta nabarmen handitzea oihaneztapena eta baso-berritzea

15.3 Lur eta lurzoru kutsatuak berroneratzea

15.4 Mendi-ekosistemen kontserbazioa ziurtatzea, haien dibertsitate biologikoarena barne, garapen jasangarrirako funtsezko onurak ematen duten gaitasuna hobetzeko helburuz

16.7 Maila guztietan erabaki inklusibo, parte-hartzaile eta ordezkagarriak hartzen direla bermatzea

17.16 Askotariko interesdunen arteko aliantzak sustatzea, ezagupenak, espezializazioa, teknologia eta finantza-baliabideak mobilizatu eta elkartrukatuko dituztenak, Garapen Jasangarriko Helburuak lortzeko helburuz

Gipuzkoako lurraldeak, 2030. urteko helburuetara iristeko, bizkortu behar dituen ingurumen helburuak eta xedeak:

6.2 Saneamendu-zerbitzu egokiak eskuragarri izan daitezen lortzea

7.1 Energia-zerbitzu eskuragarri, fidagarri eta modernoak eskuratzeko aukera bermatzea

7.2 Energia berriztagarrien proportzioa handitzea

11.2 Garraiatzeko modu jasangarrien erabilera sustatzea

13.1 Klimarekin eta hondamendi naturalekin zerikusia duten arriskueta egokitzeko gaitasuna eta erresilientzia indartzea

14.5 Kostako eta itsasoko zonen %10 gutxienez kontserbatzea, lege nazionaleri eta nazioarteko zuzenbideari jarraiki, eta dagoen informazio zientifiko onenean oinarrituta

15.5 Natura-habitaten degradazioa murriztea, biodibertsitate-galera geldiaraztea, eta mehatxupean dauden espezieak babestea eta haien desagertzea saihestea

Gipuzkoako
Foru Aldundia
Ingurumena eta Obra
Hidraulikoetako Departamentua

ETORKIZUNA
ORAIN

Gipuzkoako
Iraunkortasunaren Behatokia
Observatorio de la
sostenibilidad de Gipuzkoa